

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W GMINIE BIAŁACZÓW NA ROK 2019

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Białaczów na 2019 r. zwany dalej „Programem” został opracowany w oparciu o art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018, poz. 994 z późn. zm.).

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r. poz. 1390);
3. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Białaczów na lata 2018-2021.
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm.);
5. Ustawy z dn. 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492)
6. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 04.08.2016 r. w sprawie Narodowego

I. Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Gminy Białaczów

Uzależnienie od alkoholu powoduje trwale uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, powoduje psychiczne i fizyczne wyniszczenie organizmu. Alkoholizm rozwija się stopniowo, bez świadomości osoby pijącej i prowadzi w konsekwencji do utraty kontroli umiaru w picciu alkoholu. Nadużywanie alkoholu wynika często z nieumiejętności radzenia sobie z problemami codziennego życia. Choroba ta dotyka również członków rodziny uzależnionego. Negatywnym skutkiem spożywania alkoholu i palenia wyrobów tytoniowych jest systematyczne pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodzin. Na terenie naszej gminy, szkodliwe picie alkoholu to jeden, obok ubóstwa i bezrobocia z najpoważniejszych problemów.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, iż na ogólną liczbę ludności gminy – 5 839, w tym od 18-go roku życia - 4673 (stan na koniec 2017 r.) w 2017 r. korzystało z pomocy i wsparcia GOPS 176 rodzin, w których było 506 osób. Powodem udzielania pomocy było ubóstwo – 120 rodzin (334 osób), bezrobocie - 97 rodzin (334 osób), niepełnosprawność – 75 rodzin (165 osób), długotrwała lub ciężka choroba – 41 rodzin (102 osób), bezradność – 40 rodzin (116 osób) i alkoholizm – 46 rodziny (127 osób).

Wśród osób stosujących przemoc w rodzinie, w głównym stopniu alkohol jest przyczyną tego zjawiska. Na 11 założonych w 2017 r. „Niebieskich Kart” w wszystkich przypadkach przyczyną stosowania przemocy był alkohol.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w gminie jest też liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, przyjętych do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białaczowie ; z danych wynika że:

- 2013 r. GKRPA rozpatrzyła 21 wniosków (2 wnioski wpłynęły z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, 15 wniosków wpłynęło z GOPS, 4 wnioski wpłynęły od rodzin),
- w 2014 r. GKRPA rozpatrzyła 20 wniosków (2 wnioski wpłynęły z Prokuratury Rejonowej w Opocznie, 16 wniosków wpłynęło z GOPS, 2 wnioski wpłynęły od rodzin).
- w 2015 r. GKRPA rozpatrzyła 13 wniosków (10 wniosków wpłynęło z GOPS, 3 wnioski wpłynęły od rodzin).

- w 2016 r. GKRPA rozpatrzyła 12 wniosków (8 wniosków wpłynęło z GOPS, 3 wnioski wpłynęły od rodzin, 1 – wniosek od Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie).
- w 2017 r. GKRPA rozpatrzyła 18 wniosków (10 wniosków wpłynęło z GOPS, 7 wnioski wpłynęły od rodzin, 1 – wniosek od Kuratora Sądowego).

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Opocznie wynika, że z terenu Gminy Białaczów w 2017 roku zatrzymano 2 osoby w celu wytrzeźwienia w PDOZ KPP.

Na szczególną uwagę w realizacji Programu zasługuje działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży. Z przeprowadzonej w 2015 roku na terenie gminy ankiety wynika, że alkohol jest najbardziej popularną substancją psychoaktywną wśród młodzieży przy czym chłopcy piją częściej niż dziewczęta. W ankiecie między innymi było pytanie o to czy alkohol szkodzi zdrowiu, aż 85% uczniów gimnazjum i 95% uczniów szkół podstawowych twierdzi że tak, jednak mimo tego sięga po alkohol. Podczas badania połowa gimnazjalistów przyznała się, że spożywała alkohol, natomiast w szkole podstawowej do spożycia alkoholu przyznał się co dziesiąty badany.

Z badań wynika również, że najczęściej pierwszy kontakt z alkoholem mieli z rówieśnikami bądź rodzicem co świadczy o dużym przyzwoleniu na spożywanie alkoholu w rodzinie.

Najczęstszym powodem sięgania nastolatków po alkohol jest między innymi:

- chęć dopasowania się do kolegów,
- dla dobrej zabawy,
- chęć pocucia się dorosłym,
- chęć zapomnienia o kłopotach w domu i szkole.

Z badań wynika również, że jest duża kontrola w punktach sprzedaży ponieważ zaledwie 3% uczniów podstawówki i 11% gimnazjalistów kupiło samodzielnie alkohol.

Inne zaś badania przeprowadzone w 2018 roku, w których posłużono się metodą pn. „Tajemniczy Klient” pokazują iż kontrola osób pełnoletnich a wyglądających na niepełnoletnie (w opinii wyrażonej podczas specjalnie zorganizowanego badania) przedstawia się zdecydowanie niekorzystnie. Podczas tego badania okazało się, że w 72% sprzedano alkohol osobom wyglądającym na niepełnoletnie bez potwierdzenia wieku poprzez okazanie dokumentu tożsamości.

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę problemów alkoholowych występujących na terenie Gminy Białaczków, ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnianych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszej gminy.

II . Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Białaczków, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

III. Cele i zadania programu

Celem jest zmniejszenie populacji picia poprzez:

- zwiększenie działań profilaktycznych w szkołach, promocję zdrowia,
- edukację publiczną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie,
- wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

Zadania te są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i dostosowane są do potrzeb lokalnych.

Cel szczegółowy	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu	termin
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	1. Prowadzenie konsultacji psychologicznych dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych.	- liczba osób - liczba udzielonych porad	Cały rok
	2. Współpraca z placówkami leczenia odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.	- liczba osób	Cały rok
	3. Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Opcznie w zakresie korzystania z pomocy terapeutycznej.	- liczba osób	Cały rok
	4. Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opcznie w zakresie zwiększenia oferty terapeutycznej dla mieszkańców gminy poprzez korzystanie z porad i terapii specjalistów.	- liczba osób	Cały rok
	5. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień.	- liczba szkoleń - liczba przeszkolonych osób	Cały rok
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	1. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białaczowie.	- liczba osób	Cały rok
	2. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.	- liczba osób	Cały rok
	3. Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia leczenia.	- liczba osób	Cały rok

	<p>4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.</p> <p>5. Objęcie rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie opieką specjalisty.</p>	<p>- liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego</p> <p>- liczba rodzin</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
<p>III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>	<p>1. Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>- liczba placówek oświatowych - wysokość środków finansowych - liczba uczniów</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>2. Wspieranie organizacji lokalnych imprez (m.in. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, konkursy, festyny, itp.) dla mieszkańców gminy Białaczów promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów poprzez min. alternatywne formy spędzania czasu wolnego tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozalekcyjne zajęcia sportowe, - wycieczki zawierające elementy profilaktyki uzależnień, - zajęcia rozwojowo – edukacyjne. 	<p>- liczba imprez - liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego - liczba uczestników</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>3. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – organizacja zajęć z elementami programu profilaktycznego.</p>	<p>- liczba dzieci - wysokość środków finansowych</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>4. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (m.in. broszur, ulotek, plakatów, itp.) z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi: problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, ochrony zdrowia, podstawowych zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>- liczba materiałów</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>5. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu</p>	<p>- liczba przeszkolonych sprzedawców</p>	<p>Cały rok</p>

	<p>przestrzeganie zakazu sprzedaży i podawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia i nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.</p> <p>6. Prowadzenie lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowego stylu życia.</p>	<p>- liczba akcji - liczba osób - liczba materiałów</p>	Cały rok
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	1. Współpraca z Przychodnią Leczenia Uzależnień oraz innymi podmiotami zajmującymi się leczeniem uzależnień w zakresie m.in. zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu i pacjentów, itp.	- liczba materiałów	Cały rok
	2. Dofinansowywanie szkoleń dla osób zajmujących się pracą z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu (min. nauczyciele, inne osoby zaangażowane w działalność profilaktyczną).	- liczba osób przeszkolonych - wysokość środków finansowych	Cały rok
	3. Wspieranie organizacji imprez integralno- kulturalnych oraz reakcji rekreacyjno-sportowych, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia.	- liczba imprez - liczba osób	Cały rok
	4. Wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	- wysokość środków finansowych	Cały rok
	5. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Opocznie.		Cały rok
V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela	1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	- liczba interwencji	Cały rok
	2. Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela	- liczba spraw	Cały rok

publicznego	<p>publicznego.</p> <p>3. Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.</p> <p>4. Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.</p> <p>5. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych- zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.</p>	<p>- liczba kontroli</p> <p>- liczba dodatkowych kontroli</p> <p>- liczba wniosków</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	1. Wspieranie działań dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej prowadzonych w Centrum Integracji Społecznej.	<p>- liczba uczestników</p> <p>- wysokość środków finansowych</p>	Cały rok

IV. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 140 zł. (brutto), w ramach którego członek komisji:
  - a) opiniuje, inicjuje i nadzoruje wykonanie Programu;
  - b) opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy;
  - c) kontroluje przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi;
  - d) podejmuje działania zmierzające do zastosowania leczenia wobec osoby nadużywającej alkoholu oraz decyduje o skierowaniu sprawy do sądu.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podnoszą i doskonalą kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, seminariach itp.
3. Finansowanie wydatków związanych z działalnością Komisji i ewidencją zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych: zakup artykułów, materiałów i urządzeń do pracy.

V. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Białaczów na rok 2019.

1. Zadania wynikające z Programu realizowane będą ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Planowana kwota przeznaczona na realizację Programu w 2019 r. wynosi **64.800 zł**

VI. Postanowienia końcowe.

1. Koordynację Programu powierza się Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białaczowie.
2. Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania do osiągnięcia wyznaczonych celów.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza łączny raport (sprawozdanie) z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Białaczów za rok 2019 oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Białaczów za rok 2019 i przedstawia go Wójtowi oraz Radzie Gminy do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy

**Plan finansowy wydatków na 2019 rok na rzecz realizacji Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Lp.	Zadania	§	Czas realizacji	Plan na 2019 rok	
1.	- finansowanie lub dofinansowanie obozu socjoterapeutycznego	2360 – dotacje dla organizacji pozarządowych	V-IX	15.000	
2.	- wspieranie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	2710 – pomoc finansowa między jst	I-XII	6.000	
3.	- opinie biegłych w przedmiocie uzależnienia, - wynagrodzenie psychologa za przeprowadzone konsultacji, - wynagrodzenie dla członków GKRPA	4170 – wynagrodzenia bezosobowe	I-XII	11.000	
4.	- zakup materiałów do realizacji kampanii, konkursów, turniejów oraz do pracy Komisji, - zakup nagród rzeczowych, dyplomów za udział w konkursach i turniejach sportowych promujących zdrowy styl życia i propagujących życie i zabawę bez alkoholu - zakup napojów, słodyczy, kawy, herbaty, innych artykułów spożywczych na imprezy sportowe, konkursy, kampanie i inne spotkania związane z profilaktyką	4210 - zakup materiałów i wyposażenia	I-XII	15.000	
5.	- dofinansowanie zadania poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej, - finansowanie i dofinansowanie programów, warsztatów profilaktycznych, - dofinansowanie wycieczek z programem zawierającym elementy profilaktyki uzależnień i zajęciami rozwojowo-edukacyjnymi,	4300 – zakup usług pozostałych	I-XII	10.000	

	- szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych				
6.	- finansowanie delegacji służbowych członków GKRPA w Białaczowie	4410 – podróże służbowe krajowe	I-XII	300,00	
7.	- opłata za wnioski wystosowane do sądu, - opłata za wyroki sądowe	4430 – różne opłaty i składki	I-XII	2.000,00	
8.	- finansowanie szkoleń członków GKRPA- - finansowanie innych grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień	4700 – szkolenia	I-XII	5.500	
	Razem			64.800	